

فرهنگ

نگاهی به تأثیر اغتشاشات بر فضای فرهنگ و هنر که هنوز هم جلوی عادی شدن فضای فرهنگ را گرفته است

دیكتاتورها علیه فرهنگ

هائیه شجاعی زند

نویسنده

زندگی واقعی در دنیای مجازی

و عادی جریان دارد و به هیچ عنوان سختی بین آن دنیای مجازی و این دنیای واقعی نمی بینم.»

شرایطی که «مهدی جمشیدی» پژوهشگر علوم اجتماعی آن را در این چهارچوب تعریف می کند: «ما در موقعیتی به سر می بریم که در آن شبکه های اجتماعی غربی حاکم هستند و این یک بستر ساختاری برای نفوذ و تنش ایجاد می کند. تا وقتی فضای مجازی غربی بدون کنترل بر ما غالب و حاکم باشد، یک مجرای گسترده برای نفوذ و دستکاری اجتماعی در اختیار غرب هست و تا وقتی این فضا را ما داریم و در اختیار دشمن است، ما باید هر روز منتظر تکانه و تنش باشیم.» دامی که امروز دامگیر عرصه هنر امروز ما شده و به تاسی از این فضا آسایش و امنیت ذهنی را از این قشر حساس و لطیف جامعه سلب کرده است.

سرمنشأ این تنش ها و این مباحث را فقط می توان در فضای مجازی دید و در جهان واقعی خبری از این تحقیر و تمسخرها نیست. موضوعی که یکی از هنرمندان عرصه موسیقی به آن اذعان می کند اما از ترس قرار گرفتن در مقابل سیل تهمت ها و تهدیدها آشکارا اعتراض نمی کند، او که خواست نامی از او برده نشود، می گوید «از این تأسف می خورم که بسیاری از دنبال کننده ها و دوستان و دیگران این مباحث را فقط در فضای مجازی می بینند و واقعاً هم اکثر آنها نمی دانند از کجا دارند بازی می خورند و گردانندگان اصلی این التهاب کاملاً مجازی در بیرون از مرزهاست چراکه هر زمان وارد فضای مجازی می شوی با انبوهی از حرف ها، استوری ها، ویدیوها و محتوای تکراری این روزهای اغتشاشات بمباران می شوی بعد که گوشه را در جیبیت می گذاری و به خیابان می زنی می بینی زندگی آرام

درست زمانی که قرار بود فعالیت های فرهنگی همچون سینما، تئاتر، موسیقی و... روزهای رکود کرونایی را پشت سر بگذارند، هشتگ «مهسا امینی» بار دیگر عرصه هنر را به کساد کشاند. رکودی که بهانه آن برعکس گذشته، نه مسئولان و مدیران فرهنگی بودند و نه ویروس و بیماری، بلکه این بار هنرمندان خود خواسته پذیرفتند که بازار خود را کساد کنند. اینکه چه فکر می کردند و آخرش به چه ختم شد داستانی است طولانی اما آنچه پس از فروکش کردن فضای ملتهب جامعه در عرصه هنر در حال رخ دادن است پدیده جدیدی است که برای خود هنرمندان هم ناشناخته است. در واقع آنچه در ساحت هنر در حال اتفاق افتادن است این است که جبهه اغتشاشگران و اپوزیسیون یا هرچه که نامش را بگذاریم، دوست ندارد هیچ وقت هنرمندان به کارشان بازگردند و به هیچ عنوان هم در طرح عداوت خود، برنامه ای برای گذران امور زندگی هنرمندان به آنها ارائه نکرده اند. موضوعی که گلایه شدید هنرمندان را به همراه داشته اعتراض نسبت به کسانی که خود به کسب و کارشان می رسند اما مدام به آنها مهیب اعتصاب می زنند. موضوع اینجا است که آنها از چه حربه ای استفاده می کنند که تا این حد هنرمندان را در خط مشی دیکتاتوری خود حل کرده اند. مثلاً بسیاری از سلبریتی های حوزه موسیقی بخصوص در این روزها در فضای مجازی خود را همراه با اغتشاشات معرفی می کردند اما بسیاری از همین ها از درد دل هایشان و انگیزه مضاعف برای بازگشت به کنسرت سخن می گویند. کسانی که به شدت از جو حاکم بر فضای مجازی ناراضی بوده و خود را گیر افتاده در مخمصه ای می دانند که برای بیرون رفت از آن به استیصال رسیده اند. یکی از همین خواننده ها که بین همراهی با اغتشاشگران و بازگشت به کنسرت بین دوراهی استیصال گرفتار شده می گفت، به شدت از کسانی که مدام به بنده می گویند کنسرت نگذارم و فعالیت موسیقی را تحریم کنم عصبانی هستم ولی نمی توانم به آنها بگویم شما با چه وجدانی به من می گویند کنسرت نگذار مادامی که خود هر روز به محل کسب و کارتان می روید، طرف تاجر است و یک ساعت هم در این مدت از کارش نزنه به من می گوید: «نکند کنسرت بگذاری و فعالیت موسیقی داشته باشی، تو باید همچنان از اعتراضات حمایت کنی.» او اعتراف می کند که تداوم بخش تعطیلی کنسرت ها و فعالیت های موسیقی، بیرون از ایران است. یکی دیگر از هنرمندان نامدار عرصه موسیقی که خواست نامش فاش نشود، می گوید: «یک بار یک استوری گذاشته ام که موزیسین هم این شغل و محل درآمدش است و نیاز دارد به فعالیت های جاری اش بازگردد، که به فاصله چند دقیقه از انتشار استوری، با موجی از انواع ناسزا و حرف های رکیک و حتی تهدید مواجه شده ام و الان هم واقعاً مانده ام که چه کنم؟!»

داوود

فتحعلی بیگی:

کار فرهنگ، تعطیل بردار نیست و کسانی که در سریال ها دستمزد آنچنانی می گیرند، نمی توانند درباره کار کردن بدنه ضعیف تئاتر اظهار نظر کنند

شما بی جا می کنید فعالیت هنری دارید!

ضمن اشاره به شرایط نامساعد حاکم بر فرایند تولید و عرضه آثار موسیقایی در ماه های اخیر بویژه در حوزه کنسرت ها توضیح داد: «آیا این صحیح است که بسیاری از افراد که به عنوان معترض به این و آن، انواع و اقسام واژه های نادرست را در فضای مجازی نثار ما می کنند، خودشان پراحتی فعالیتشان را انجام دهند و به بسیاری از هنرمندان شریف حوزه موسیقی که محل درآمدی غیر از موسیقی ندارند، می گویند باید کار خود را تعطیل کنید؟»

او می گوید: این قضاوت عادلانه ای نیست که خودمان سرکار برویم و فقط به اهالی هنر بگوییم: شما خیلی بی جا می کنید، فعالیت هنری دارید.

این تنها موسیقی نیست که دچار این مشکلات شده است؛ سینماها، گالری ها و تئاترها نیز وضعیتی مشابه دارند، ولی همواره موسیقی آسیب پذیرتر است. این درحالی است که قشری مثل موزیسین ها همیشه از اقبال آسیب پذیر جامعه هنری محسوب می شوند حتی در شرایط عادی هم موسیقی شرایط آنچنان به سامانی ندارد و حال در این وضع متأسفانه مشکل تا جایی برای این هنرمندان به وجود آمده که بخشی از آنها به فکر تغییر منبع درآمد افتاده اند و به کارهای دیگر همچون کار در تاکسی های اینترنتی روی آورده اند.

محمدحسین توتونچیان تهیه کننده موسیقی

